

S. Jørgensen: Da den foreliggende Sag var til 1ste Behandling, havde jeg nogen Betænkelse ved at stemme for Forslagets Overgang til 2den Behandling, og jeg maa sige, at denne Betænkelse er endnu ikke bleven fjernet. Den er nemlig især opstaaet derved, at, eftersom jeg har forstaaet Lovforslaget, saa skulde de Embedsmænd, som have 2,000 Rb. og derover, efter dette Forslag faae omtrent 150 Rb. i Tillæg. Jeg kan ikke see, at dette skulde være rigtigt, især under de nærværende Forhold. Der er under den foregaaende Behandling sagt, at en Arbejder er sin Løn værd, og dette er meget sandt, men jeg kan ikke see, at Lønnen her staaer i et rigtigt Forhold til Arbeidet. Der er desuden sagt, at Embedsmændene her i Landet lønnes høiere end i noget andet Land; hvorvidt dette forhold sig saaledes, skal jeg ikke indlade mig paa at afgjøre, men hvis det skulde være Tilfældet, troer jeg det vilde være urigtigt, at vi opstille os som Monstre i denne Henseende. Man er i det private Liv bleven opmærksom paa, at de Arbejdere, som man der bruger, i den senere Tid ere lønede for høit, og for Tiden staaer det saaledes, at man knapper dem omtrent det Halve af. At man nu i en saadan Tid her skulde gaae ind paa en Forøgelse af Embedsmændenes Lønninger i Almindelighed, kan jeg ikke erkende for at være rigtigt. Der er endnu et andet Hensyn. Det er nemlig, forsaavidt Statens lønede Tjenere angaaer. Der er sagt af en Digter: „Hvem Gud giver et Embede, giver han Forstand. Den Sætning er skundom bestredet; men giver han ikke Forstanden, saa kan en Fuldmægtig bruges istedet.“ Denne Digters Ord finder desværre altfor megen Støtte paa vore Forhold. Hvis man vil gaae omkring i Landet og see, hvordan Forholdet i Virkeligheden stiller sig, vil man finde, at Contoirister udføre en stor Deel af Arbeidet, og jeg veed ikke, om jeg tør sige til, at Embedsmændene i den Tid, Contoiristerne udføre Arbeidet, i Forening med deres Fruer speculere paa, hvorledes de skulle nyde Livet eller anstille sig saaledes, at de kunne have Glands og Værdighed. Pengene til Lønningerne komme naturligtvis fra Statskassen. Der er en anden Ting, som jeg troer

er værd at tage i Betragtning under de nærværende Forhold. Det er nemlig de Folk, som nærmest omgaaes med Embedsmændene — dem, som jeg i dette Øieblik faaer Tanken henvendt paa, er Proprietairerne. En stor Løn forudsætter, at man maa leve, hvad man kalder standsværdigt; man maa altsaa antage en Dannelse som staaer nogenlunde i Forhold til Lønnen. De Folk, man søger Selskab med, komme altsaa til at antage den samme Dannelse, og denne Dannelse bliver temmelig bekvemlig. Der kommer endnu Noget til, og det er, at man paa Grund af den Stilling, man troer at indtage i Samsundet, seer med en vis Ringagt ned paa de øvrige Samsundsklasser. De lavere Classer stille sig for en Deel paa en af to Maader, enten med krybende Underdanighed see de op til de høiere, eller de søge at tillegne sig disses Dannelses Betragtninger. Jeg troer, at begge Dele indeholde noget mindre Rigtigt, og at efterhaanden Simpeltigheden i Sædnerne, som jeg troer er et stort Gode, svinder bort . . .

Formanden: Det er mig meget ubehageligt, da jeg selv er Embedsmænd, at maatte afbryde den ærede Taler; men Enhver vil vist erkende, at naar der foreligger en § 1 med et Endringsforslag af den Betskaffenhed, som Tilfældet er her, kan der ikke anstilles saadanne almindelige Betragtninger. Med dem er den ærede Taler fuldkommen berettiget til at fremkomme ved tredje Behandling.

S. Jørgensen: Jeg har allerede nu udtalt min almindelige Betragtning, og jeg skal da til Slutning sige, at jeg kunde ønske hele Forslaget til tredje Behandling saaledes ommandet, at Lønningstillæget kun kom til at gjælde for de Embeds- og Bestillingsmænd, som have indtil 1,000 Rb. i Gage, men at det derimod for dem, som faae en Løn, der gaaer derudover, ikke skulde komme til Anvendelse. Forøvrigt vil jeg, hvis det endnu kan tillades mig, paa det Indstændigste lægge Tingets ærede Medlemmer paa Sinde ikke længere at fortsætte med det, som hedder Tillæg, Tillæg og atter Tillæg.